

za to delo? Enotnega krivca ni, sodelujoči so vsi potencialni avtorji in založbe.

Knjigi je dodan praktičen vodnik žepnega formata, ki opisuje dostope in poteke poti. To ni nič slabega, vendar že obstaja veliko boljši vodnik po Julijskih Alpah (PZS, 4. izdaja 1992). Verjetno bi bil ta manever prezahteven, toda komplet Miheličevega vodnika in knjige Ingrid Pilz bi predstavljal najpopolnejšo literaturo o Julijskih Alpah, ki bi jo bilo mogoče dobiti na trgu.

Poskus kompromisa: Knjiga je priznanje lepotam Julijcev, hkrati pa (blago rečeno) opozorilo, da bi se bil moral tega lotiti nekdo oziroma skupina avtorjev iz Julijcem bližjih krajev. Toda špekuliranje o tem, kako nemško govoreči svet znova odkriva naše gore, ni najbolj konstruktivno. Res se v zvezi s knjigo največkrat pojavi pomislek o tem, zakaj tuji avtor, vendar je kritiziranje knjige na tej podlagi ozko in preveč enostransko.

Knjiga Čudoviti svet Julijskih Alp bo razveselila vsakogar, ki o Julijcih ne ve veliko, ter ga bo z berljivim opisom poti in fotografijami zvalila navkreber. Tudi bolj zahtevni bodo morali priznati informativnost in ugotoviti, da je zahodni del Julijcev v knjigi lepo in predvsem enakovredno zastopan.

V bistvu je vseeno, kdo napiše delo, ki je zraslo iz ljubezni do gorá. Zato lahko knjiga vpliva na uporabnike le v dobrem smislu, izobražuje in pomaga izgrajevati odnos do gorske narave, ki občasnim in množičnim obiskovalcem najbolj manjka. Prav taki bodo, upam, od knjige odnesli največ. Vendar ni nič narobe, če po knjigi sežejo tudi bolj »posvečeni«.

Dario Cortese

Črna moč kamna

Pred kratkim je PV objavil odlomek iz knjige Skrivnost in svetost kamna, ki jo je izdalo Založništvo tržaškega tiska. **Pavel Medvešček** je v njej zbral zgodbe o čarnih predmetih in svetih znamenjih na Primorskem od Obale do Trente.

Vse pripovedi se vrtijo okoli kamna: kot simbola, kamna z magičnimi močmi, kamnitimi znamenji kot obeležji svetih in posebnih mest. Zgodbe, ki jih je zapisovalec zbral v minulih štirih desetletjih, v knjigi zgradijo poseben svet. S pomočjo kamna oživijo starodavne pripovedi in verovanja, v katerih kamen dobi osebnost, v njem se srečujeta dobro in zlo, iz njega vejejo skrivnostne in čarovne sile. Kljub temu so povedke prav življenjske in imajo celo paktično stran. Knjiga predstavlja nenavaden vodnik po krajih, ki jih velikokrat srečamo tudi na gorskih poteh in jim tako daje dodatno vsebino.

Ko se bomo naslednjič odpravili v dolino reke Reke, v Slovensko Istro ali na Kras, hodili po

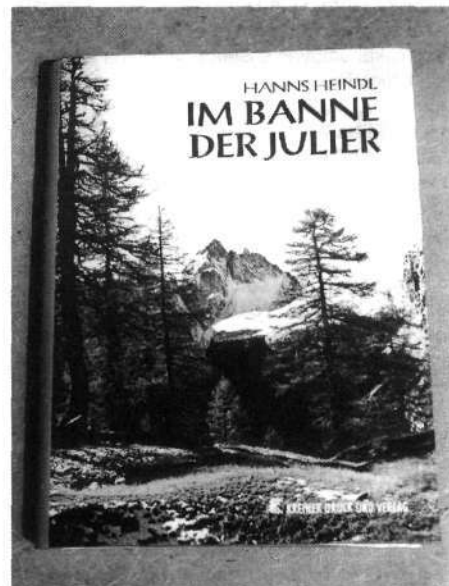
Banjski planoti ali preživljali nekaj dni v Trenti, bodo nekateri kraji s pomočjo knjige dobili nov pomen. Knjiga ne pojasnjuje samo starih simbolov in izrazov za čarne kamne in bajeslovna bitja, lahko celo služi kot spodbuda za iskanje teh krajev in znamenj. Iskanje ne bo vedno uspešno, vendar bo vedno privlačno — tako kot pokrajina sama.

Pokrajina, znamenja in čarni kamni so na poseben način prikazani tudi v sliki. Večino povedk ilustrirajo fotografije **Rafaela Podobnika**, ki jih je posnel prav v ta namen. Ponavadi niso zgolj ilustracija, ampak dodatna vsebina zgodbi oziroma njen vizualni poudarek. S tem še bolj izstopa posebnost območja, ki ga obravnava knjiga. Primorska, še posebej tista severna, osojna, ki ji je Rafael Podobnik posvetil tudi posebno fotomonografijo, ni svet vsakdanjih krajev in dogodkov.

Knjiga, ki jo zaključuje esej **Marije Stanonik**, je dragocena zakladnica nenavadnega ljudskega izročila Primorske. Pomeni stik z verovanji in s preteklostjo, ki bi jo sicer kmalu zmel čas in bi nikoli ne segla do nas. Z Medveščkovim delom pa je vsaj del našel mesto v lepo pripravljene knjigi, ima trajno vrednost ter vedno znova privlači z močjo skrivnostnih povedk in pokrajine.

Dario Cortese

Hanns Heindl, Im Banne der Julier



Kugyjev kult je treba gojiti, sodijo Korošci. 4. junija zvečer so priredili v Podkloštru/Arnoldstein primerno proslavo za predstavitev navedene Heindlove knjige, ki ima podnaslov »Geschichte und Geschichten um **Dr. Julius Kugy**« in je od prve do zadnje strani en sam